Jonkers hoveniers

GEBRUIKERSHANDLEIDING PARTICULIERE TUIN

ALGEMEEN

1. vrijkomend organisch materiaal kunt u op de onderstaande manieren verwerken:
- verwerken op de composthoop laten composteren en weer verwerken in de tuin.
- fijn organisch afval (maaisel, onkruid, bladeren, e.d.) kunt u deponeren in uw GFT-afvalbak.
- grof organisch afval (takken, stronken, e.d.) kunt u gratis aanbieden bij Milieustation Venlo. De inwoners van de gemeenten Venlo, Arcen & Velden, Maasbree en Sevenum kunnen hiervoor terecht bij Milieustation Venlo (van Gansewinkel), James Cookweg 8c, Industrieterrein 8255, telefoon 077-3202026. Inwoners van ander gemeenten kunnen bij hun eigen gemeente informeren waar ze terecht kunnen met het grof tuinafval.

2.Flora-& Faunawet: In Nederland zijn in principe alle planten en dieren beschermd. Een aantal soorten die met uitsterven bedreigd worden of zeldzaam zijn, zijn door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verzameld in een zogenaamde 'rode lijst' van beschermde soorten. Houdt derhalve rekening met de werkzaamheden die u verricht dat geen vogels in het broedseizoen gestoord worden. (broedseizoen loopt doorgaans van 15 maart t/m 15 juli). U kunt het broeden van vogels stimuleren door het ophangen van nestkasten in het najaar. In de zomerperiode, na de broed, de nestkasten controleren en schoonmaken. Voor meer informatie kunt terecht op de onderstaande websites:
-www.vogelbescherming.nl,
-www.vlinderstichting.nl, en
-nl.wikipedia.org (zoeken op 'rode lijst')

3.weersomstandigheden: In dit onderhoudsadvies staan periodes vermeld waarin werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Of dit ook daadwerkelijk op dat moment kan gebeuren is echter afhankelijk van de omstandigheden. U werkt met levend materiaal dat inspeelt en zich wapent tegen veranderende omstandigheden. Bij extreme droogte b.v. niet te kort maaien, bij extreme nattigheid en vorst in de grond niet met zwaar materieel op gazon en geen grondbewerking uitvoeren Geen sneeuw onderspitten. En bij vorst de gevoelige soorten (b.v.

rozen) niet snoeien. Voor het actuele weerbericht en weersvoorspellingen kunt u de onderstaande websites raadplegen:
-www.buienradar.nl, en
-www.knmi.nl.

4. snoei op habitus (natuurlijke groeiwijze/vorm van de plant): Dit vereist specifieke kennis van de toegepaste planten: hoe is hun groeiwijze, hoe reageren deze planten op snoei, hoe zijn de groeiomstandigheden, wanneer en op welk hout/twijgen bloeien de planten, etc. Voor het juist snoeien van de beplanting is specifieke vakkennis noodzakelijk.

5. vaste planten borders: Wanneer vaste planten een jaar of vijf op dezelfde plek hebben gestaan is het raadzaam om deze op te nemen, de bodem te bemesten en de vaste planten te scheuren en weer terug te planten. De beplanting blijft daarmee jong en vitaal.

6. aan- en verplanten van heesters en bomen kan het best in de periode november t/m maart gebeuren als het blad van de bomen en struiken is gevallen. Waterplanten daarentegen dienen juist in de periode mei t/m augustus aan of verplant te worden.

7. bloembollen zijn onder te verdelen in voorjaarsbloeiende en zomerbloeiende bloembollen. De voorjaarsbloeiende bloembollen gaan het najaar de grond in (Tulp, Narcis, Crocus, Sierui, etc) de zomerbloeiende bloembollen in het voorjaar (Dahlia, Gladiool, etc.). Sommige soorten kunnen verwilderen en kunnen na de bloei in de grond blijven. Andere soorten (veel Tulpsoorten) dient men na het afsterven van het blad te rooien en op een donkere, droge plaats te bewaren. Vervolgens kunnen ze in het voor- of najaar (resp. zomer- en voorjaarsbloeiende bloembollen) weer de grond in. Raadzaam is ook dit bij de soorten die voor verwildering gebruikt worden eens in de 3 á 4 jaar te doen om te voorkomen dat de bloembollen aan bloeikracht gaan inboeten en na verloop van tijd vanzelf verdwijnen.

8. verhardingen: verzakkingen kunnen optreden door uiteenlopende oorzaken. Het moment van reparatie is afhankelijk van urgentie maar kan in principe altijd gebeuren zolang de bodem niet bevroren c.q. te nat is.

9. gereedschappen: zorg altijd voor goed onderhouden gereedschap (snijdende delen scherp, etc.) en maak het schoon na gebruik. Zuren in plantensappen kunnen uw gereedschap aantasten. Bovendien voorkomt u het overbrengen van ziekten via b.v. snoeischaar.

10. tuinmeubelen: sommige meubelen kunnen het best vorstvrij bewaard worden omdat ze wellicht bros worden bij koud weer en dan makkelijk breken.

11. uitzonderingen: De in dit advies vermelde onderhoudswerkzaamheden zijn vuistregels. Waar mogelijk zijn ook uitzonderingen op deze vuistregel vermeldt, deze zijn echter niet altijd compleet!

01. ALGEMEEN TUINONDERHOUD

01.01 VOORJAARSWERKZAAMHEDEN (januari t/m maart)

- Indien het in januari niet vriest of de ondergrond nog bevroren is, is het ideaal weer om planten aan te planten of te verplanten. Daarnaast kunnen de fruitbomen gesnoeid worden. Tevens kan in januari de Druif (Vitis) nog gesnoeid worden,
- als het gazon nog bevroren is, is het raadzaam dit niet te betreden. Dit veroorzaakt schade aan het gazon dat pas gedurende het eerstvolgende groeiseizoen verschijnt (gele plekken die maar moeizaam weer overgroeien),
- voor het bestrijden van de gladheid op verhardingen kunt u in plaats van strooizout ook gebruik maken van straatzand of fijne split. Wel zo effectief, brengt geen schade toe aan beplantingen en is milieuvriendelijk. Een te hoog zoutgehalte is namelijk schadelijk voor beplantingen: de groei blijft achter en groen blad verkleurd gedurende groeiseizoen geel,
- bij strenge vorst en/of hevige sneeuwval is het wenselijk de vogels bij te voederen met pinda's, vetbollen, e.d.,
- in de maand februari mogen de winterbloeiende struikheide (Erica), Clematis en Winterjasmijn (Jasminum) gesnoeid worden. Afgestorven loof van vaste planten en siergrassen kunnen februari/maart afgeknipt worden zodat het nieuwe loof licht en ruimte krijgt om te groeien,
- in maart mogen de heesters die in de zomer en het najaar bloeien gesnoeid worden (diverse Hortensia-soorten, Buddleia, Cornus, e.d). Voorjaarsbloeiers snoeien zou betekenen dat we de takken met de bloemknoppen wegknippen (diverse Viburnum-soorten, Syringa, e.d.), en
- het plantseizoen voor bomen en haagplantsoen (met kluit of 'blote' wortel) loopt eind maart op zijn eind.

01.01.01	1	are	***Snoeien/dunnen bosplantsoen*** Snoeien van het bosplantsoen: dunnen van de beplanting (takken geheel afzetten op maaiveldhoogte). Snoei op habitus van de beplanting dat wil zeggen probeer zo te snoeien dat de natuurlijke vorm van de plant in stand gehouden wordt. Aangezien bosplantsoen ook als verblijf- en broedplaats dient voor vogels strekt het tot de aanbeveling de snoeiwerkzaamheden in de periode november/december uit te voeren. Daarmee voorkomt men dat men de pas gebouwde nesten van de vogels beschadigd c.q. verwijderd.
01.01.02	1	are	***Snoeien/dunnen houtachtige beplantingen*** Snoeien van sierheesters, botanische rozen en coniferen. Snoei op habitus van de beplanting dat wil zeggen probeer zo te snoeien dat de natuurlijke vorm van de plant in stand gehouden wordt. Een vuistregel is dat soorten die voor de langste dag bloeien direct na de bloei gesnoeid kunnen worden (b.v. Rhododendron, Spiraea, diverse Viburnum-soorten). Soorten die na de langste dag bloeien kunnen in het vroege voorjaar gesnoeid worden (Buddleia, Hibiscus, diverse Hortensia-soorten). Sommige heestersoorten (Lavendel, Caryopteris) zijn vorstgevoelig, hiervoor is het noodzakelijk de snoei na de vorstperiode uit te voeren.
01.01.03	1	are	***Snoeien & afzetten kruidachtige beplantingen*** Het snoeien van vaste planten, siergrassen en (niet-wintergroene) varens. Het meest natuurlijk is het om na de winter de afgestorven delen van vaste planten en varens weg te halen. Uit esthetische overwegingen knippen veel tuineigenaren het afstervende loof echter al in november/december weg. Voor de meeste soorten is dit geen probleem. Afgestorven plantendelen zo ver mogelijk terugknippen (Anemone, Hosta, Sedum, etc.). Wintergroene planten die er na de winterperiode niet meer aantrekkelijk uitzien kunnen ook in deze periode teruggeknipt worden zodat ze weer nieuw, fris blad gaan vormen. Hierbij dient u te denken aan de Vrouwenmantel (Alchemilla), diverse Geranium-soorten, Zegge (Carex), Schildersverdriet/Purperklokje (Heuchera), etc.

01.01.04	1	are	***Snoeien & bemesten rozen*** Voorjaarssnoei van de rozen (eind maart). Over het algemeen dient men de rozen terug te knippen op het derde 'oog' ('slapende' knop) van onderuit geteld. Hierbij dient u er ook op te letten dat dit 'oog' zich bij voorkeur aan de buitenzijde van de plant bevind. Hierdoor groeit de roos breder uit en blijft de kern van de plant toegankelijk voor zonlicht (sneller opdrogen van de plant voorkomt namelijk ziekten als meeldauw). Verwijder daarna alle dode en aangetaste takken en stompjes. Daarvoor knip je alle spichtige takken of takken die elkaar kruisen weg. Alle zwakke en dunne takjes mag je verwijderen. Zorg ervoor dat sterke takken overblijven!Snoei nieuwe scheuten ten slotte een derde tot maximum de helft terug afhankelijk van de rozensoort. Nieuwe rozenstruiken snoeit men in het eerste jaar altijd goed terug. Dat levert een goede groeiontwikkeling op. Er zijn vele soorten rozen die elk hun eigen specifieke onderhoud vragen. Verstandig is om eerst advies bij uw vakman in te winnen alvorens aan de slag te gaan! Tevens is deze periode uitermate geschikt om de rozen te bemesten met een samengestelde organische meststof: Deze samengestelde meststof (rozenmest) bestaat uit: Stikstof voor de groei (zit ook in bloedmeel), fosfaten voor de wortelontwikkeling (zit ook in beendermeel), kalium voor een goede weerstand tegen ziekten en vergeling van het blad (zit ook in de as van hout) en magnesium voor de opname van voedingsstoffen (zit ook in bananenschillen).
01.01.05	1	are	***Voorjaarsschoonmaak beplantingen*** Verzamelen blad en waaivuil, plaatselijk schoffelen en/of wieden tussen de beplantingen. Diverse heesters en vaste planten maken ondergrondse worteluitlopers. Door te schoffelen kun je de groeipunten van deze worteluitlopers beschadigen. gevolg is dat de beplanting minder snel sluit. Het is derhalve verstandig om deze planten te wieden.

01.01.06	1	are	***Mosbestrijding in gazon*** Het uitvoeren van een mosbestrijding in het gazon. Mos komt meestal in gazons voor die slecht bemest zijn en/of op een schaduwrijke, vochtige plaats liggen. Het aanwezige mos wordt bestreden met een ijzersulfaat(-water-)oplossing. Binnen 1 á 2 weken gaat het mos kapot (verkleurd naar donkerbruin/zwart). Vervolgens dient het mos verwijderd te worden door middel van verticuteren. Oorzaken van mosvorming in gazons kan zijn: - een te lage zuurgraad (= te zuur) is slecht voor het gazon maar goed voor mosvorming. Een te lage zuurgraad is te verhelpen door het toedienen van (gekorrelde) kalk. Dit verhoogt snel de pH van de grond en stimuleert het aanwezige bodemleven waardoor voedingsstoffen weer gemakkelijker opneembaar worden voor de wortels van het gazon. Een kalk met magnesium zorgt tevens voor een diepgroene graskleur. - indien u op een schaduwrijke plaats gazon wilt aanleggen, dient u het gazonmengsel aan te passen aan deze omstandigheden. Nieuw of bestaand gazon kan worden in-/doorgezaaid met een schaduwgazonmengsel. - een vette toplaag zorgt ervoor dat de bodem 'dichtslaat' en er te weinig zuurstof bij de wortels komt. Groei van het gazon blijft achter terwijl de omstandigheden uitermate geschikt zijn voor mossen. Jaarlijks verticuteren en 'dressen' met zand voorkomt een vette toplaag. - onderbemesting ligt ook vaak ten grondslag aan overmatige mosvorming in het gazon. De groei van het gazon blijft achter, wordt zwakker en onkruiden en mossen krijgen vrij spel. Wil je gericht bemesten dan is het opstellen van een bemestingsadvies een logische stap. Een goede, uitgekiende bemesting draagt bij aan een sterke, vitale gesloten grasmat! - geef mos geen kans! Te kort maaien in het vroege voorjaar, hete, droge weersomstandigheden en het late najaar kan funest zijn voor het gazon! Maai het gazon in de perioden/onder deze weersomstandigheden niet korter dan 3 tot 4 cm'!

01.01.07	1	m²	***Verticuteren gazon*** Om een mooi en gezond gazon te houden is het aan te raden om ieder voorjaar te verticuteren. Mossen, onkruiden en dode resten van gemaaid gras zorgen voor een viltlaag. Zeker als u gebruik maakt van een mulchmaaimachine is het aan te raden om dit ieder jaar te doen. De roterende messen snijden op een diept van 0,5 cm¹ in het gras zodoende dat de viltlaag uiteen valt. Diverse argumenten om deze werkzaamheden jaarlijks uit te voeren zijn: -voorkomt dat de ondergrond dichtslibt, -stimuleert de hergroei van het gazon, -meststoffen kunnen tot de wortel doordringen, -gazon verdraagt meer droogte, en -verbetert de opname van regenwater. Aan te raden is aansluitend het gazon te bemesten met een langzaamwerkende, samengestelde organische meststof, voor het herstel van het gazon. Eventuele kale plekken kunnen doorgezaaid worden met graszaad.
01.01.08	1	are	***Voorjaarsbemesting gazon*** In het voorjaar (eind maart-begin april) wanneer de temperatuur weer hoger wordt en het gras begint te groeien is de tijd aangebroken om het gazon te bemesten. Belangrijke voedingstoffen voor een gazon zijn: - stikstof (N) bevorderd de diepgroene kleur en een krachtige groei van het gras, - fosfor (P) heeft een gunstige invloed op de groei van de wortels, - kalium (K) verstevigt de celwanden ('afharding van het gazon) en verhoogt het weerstandsvermogen tegen weersinvloeden en tegen ziekten, en - magnesium (MgO) is nodig voor de vorming van bladkleur en bevordert de opname van forfor Op de mestverpakking is normaal altijd aangegeven in welke hoeveelheden de meststoffen aanwezig zijn.Ook wordt hier op aangegeven hoeveel mest je nodig hebt per vierkante meter. Verpakkingen met de opdruk '20-5-8 bevatten 20% stikstof 5% fosfor en 8% kalium. De overig 67% bestaat uit vulmateriaal dat de verdeling op je gazon vergemakkelijkt.

Van een bemesting die toegediend wordt in het voorjaar dient het gehalte stikstof hoog te zijn en het gehalte kali laag.

Het raadzaam het gazon te bemesten bij droge, bewolkte weersomstandigheden net voor een regenbui. De bemesting valt dan mooi op de grond en blijft niet aan het gras plakken. De toepassing van een organische, langzaamwerkende meststof voorkomt dat het gazon verbrandt en meststoffen uitspoelen naar het grondwater.

01.01.09	1	are	***Voorjaarsbemesting beplantingen*** In het voorjaar (eind maart-begin april) wanneer de temperatuur weer hoger wordt en de beplanting begint te groeien is de tijd aangebroken om de planten te bemesten. Belangrijke voedingstoffen voor alle planten zijn: - stikstof (N) bevorderd de diepgroene kleur van de bladeren en een krachtige groei van de plant, - fosfor (P) heeft een gunstige invloed op de groei van de wortels, - kalium (K) verstevigt de celwanden ('afharding van het blad) en verhoogt de weerstandsvermogen tegen weersinvloeden en tegen ziekten, en - magnesium (MgO) is nodig voor de vorming van bladkleur en bevordert de opname van forfor. Op de mestverpakking is normaal altijd aangegeven in welke hoeveelheden de meststoffen aanwezig zijn.Ook wordt hier op aangegeven hoeveel mest je nodig hebt per vierkante meter. Verpakkingen met de opdruk '20-5-8 bevatten 20% stikstof 5% fosfor en 8% kalium De overig 67% bestaat uit vulmateriaal dat de verdeling tussen de beplanting vergemakkelijkt. Van een bemesting die toegedient wordt in het voorjaar dient het gehalte stikstof hoog te zijn en het gehalte kali laag. Het is raadzaam de beplanting te bemesten bij droge, bewolkte weersomstandigheden net voor een regenbui. De bemesting valt dan mooi op de grond en blijft niet aan het blad plakken. Gebruik bij voorkeur een organische, langzaamwerkende meststof ter voorkoming van verbranding van plantenloof en uitspoeling van meststoffen naar het grondwater.

01.01.10	1	st.	***Controle meubilair, speeltoestellen, e.d.*** Uitvoering van de onderstaande werkzaamheden: - controleren en schoonmaken van tuinmeubilair. Reinigen met een algendodend middel en houtdelen eventueel behandelen met olie, beits of verf, - straatkolken, schrobputjes en afwateringsgoten leegscheppen/ontdoen van zand en organisch materiaal (bladeren, takjes, e.d.) om verstoppingen van het riool te voorkomen, - speeltoestellen controleren op groene aanslag (gladheid), vervuiling en de toestand van de verbindingen (stabiliteit). Bij speeltoestellen gemaakt van hout is het belangrijk te controleren op het splijten van het hout (splinters!) Met name vorst, natte weersomstandigheden en vroege, warme voorjaarszon kunnen ervoor zorgen dat het hout gaat splijten, en - indien een zandbak aanwezig is het raadzaam jaarlijks het zand te vervangen. Door uitwerpselen van vogels, katten en honden kan het zand vervuild raken en ziektes bij uw of andermans kinderen veroorzaken.

01.02			**SEIZOENSONDERHOUD (april t/m oktober)** - begin april als de temperatuur stijgt zullen de rozen snel uit gaan lopen. Mocht u de rozen nog niet gesnoeid hebben, is nu de tijd aangebroken. bijkomend voordeel dat te zien welke 'ogen' goed uitlopen en op welke punten de rozen het beste terug te snoeien zijn, - vorstgevoelige heesters zoals vlinderstruiken (Buddleia) alsook Lavatera's mogen nu worden gesnoeid. Voorjaarsbloeiende heesters kunt je het beste direct na de bloei snoeien. Zo krijgt u mooie struiken met jonge takken die elk jaar opnieuw rijkelijk zullen bloeien. Enkele soorten die we nu na hun bloei mogen snoeien zijn de Chinees klokje (Forsythia), zure bes (Ribes), Japanse sierkwee (Chaenomeles), Ranonkelstruik (Kerria), etc. Grijsbladige heesters kunnen het beste in april teruggesnoeid: Lavendel (Lavandula), Heiligenbloem (Santolina), Salie (Salvia officinalis), Russische lavendel (Perovskia atriplicifolia), etc., - coniferen en Ligustrum (Liguster) kunnen in de maand mei voor het eerst gesnoeid worden, - zaaddozen van uitgebloeide Syringa (Sering) en Rhododendrons eind mei/begin juni uitknijpen om de groei van de struiken te bevorderen, en - er zijn minstens zes weken (medio juli) verstreken na de bloei van de tulpen, hyacinten, paaslelies, blauwe druifjes, krokussen,... De bladeren mogen dan ook worden afgesneden. Indien u te snel na de bloei de bladeren zou verwijderen dan bloeien de bollen het volgende jaar veel minder tot niet. Bloembollen kunnen wanneer het blad is afgestorven ook worden opgegraven, gedroogd en bewaard.
01.02.01	1	st.	***Controleren bomen*** De aanwezige bomen controleren op: - aanwezigheid van dood hout, - ziekteverschijnselen (zwammen, luizen, e.d.), - verankering (staat de boom nog vast), - beschadigingen aan de boom (diepe holten, uitgescheurde takken, e.d.) en - boompaal en -band controleren. Staat de boompaal nog recht, is deze verrot, is de boom nog goed aangebonden met boomband aan de boompaal (strakker aantrekken of juist verruimen)?

01.02.02 1 st.

Snoeien bomen

Het snoeien van bomen kan onderverdeeld worden in drie typen snoei:

- jeugdsnoei: bij jonge bomen. Deze snoei is er met name op gericht een boom te krijgen met een enkele top en die tot een rechtstammige en evenwichtig opgebouwde boom te laten uitgroeien,
- begeleidingssnoei: de snoei omvat alle ingrepen die vanaf de jeugdfase tot het bereiken van het volwassen boom stadium regelmatig noodzakelijk zijn. Zo wordt tegengegaan dat er zich te veel en te zware gesteltakken ontwikkelen aan de stam, die overlast kunnen veroorzaken. Uiteraard dienen ook kruisende takken, waterlot, stamschot, wortelopslag en het dode hout regelmatig verwijderd te worden,
- uitdunningssnoei: de werkzaamheden vinden plaats wanneer de boom zijn maximale grootte heeft bereikt. Deze levensfase van de boom is te herkennen aan uitgezakte gesteltakken, een strakke contour van de kruin met weinig blad en veel jonge twijgen aan de buitenrand van de kruin. Snoeien in deze fase is erop gericht om de 'natuurlijke balans' en de vorm van de boom niet te verstoren. Door deze wijze van onderhouden kan worden bereikt dat de boom een zeer hoge leeftijd haalt zonder een risico voor z'n omgeving te vormen.

De zogenaamde 'ABC'-bomen (Aesculus, Acer, Betula, Castanea en als enig uitzondering op deze regels de Juglans*) mogen niet in de maanden december t/m april gesnoeid worden vanwege de kans op 'bloeden'. De reeds op gang gekomen sapstroom is zo krachting dat deze via de open snoeiwonden de boom uitsijpelt. Door deze bomen in de maanden mei t/m november te snoeien kan deze sapstroom 'opgevangen' worden door de bladeren in de boom. Andere bomen reageren door de vorming van waterlot (diverse Prunus-soorten), wortelopslag (Robinia) of stamschot (Tilia) bij ingrijpende snoei. Raadpleeg van te voren een deskundige.

Aesculus:	*Tamme Kastanje*
Acer:	*Esdoorn/Aak*
Betula:	*Berk*
Carpinus:	*Haagbeuk*
Prunus:	*(sier-)Kers*
Robinia:	*Acacia*
Tilia:	*Linde*

01.02.03	1	m²	***Knippen hagen*** Knippen van de hagen tot op het oude hout/vorige zaagsnede met behulp van een (elektrische) heggenschaar. Frequentie van het aantal beurten is afhankelijk van de gewenste strakheid en plantsoort. In de regel worden voor de onderstaande soorten de volgende frequenties gehanteerd: - 1 keer per jaar (augustus): Taxus baccata en diverse Ilex-soorten (Hulst), - 2 keer per jaar (juni en september): Buxus sempervirens, Carpinus (Haagbeuk), Fagus (Beuk), Acer campestre (Spaanse Aak) en overige soorten, en - 3 keer per jaar (mei, juli en oktober): alle Ligustrum-soorten (Liguster). Hagen worden vaak rond de langste dag van het jaar (21 juni) geknipt (eerste of tweede keer). De meeste haagplanten krijgen nu hun tweede groeischeut (het zogenaamde St. Janslot) waardoor ze zich nog snel kunnen herstellen en de nodige dichtheid verkrijgen. Knip coniferenhagen nooit na augustus want dat gaat ten koste van de winterhardheid!
01.02.04	1	m¹	***Snoeien heesters & coniferen*** Het snoeien van de heesters. Deze snoei wordt ook wel de 'zomersnoei' genoemd. De heesters die in het vroege voorjaar bloeien worden in deze periode -na de bloei- gesnoeid. Te denken valt aan de volgende soorten: winterbloeiende Viburnum-soorten (Sneeuwbal), Hamamelis (Toverhazalaar), Mahonia, Syringa (Sering), etc. Na uitvoering van deze snoei maken deze planten nieuw schot (takken/twijgen) waarop ze de volgende winter/voorjaar weer bloeien!
01.02.05	1	m²	***Verzorging vaste planten, rozen & klimplanten*** Uitvoering van de onderstaande werkzaamheden met betrekking tot de verzorging van de vaste planten, rozen en klimplanten: - verwijderen uitgebloeide bloemen, - aanbinden vaste planten die door hun lengte en zwaarte dreigen om te vallen, en - aanbinden van niet zelfhechtende of slingerende klimplanten. Te denken valt hierbij aan de klimrozen, Wisteria (blauwe of witte regen), etc.

01.02.06	1	are	***Onkruidbestrijding beplantingen*** Onkruidbestrijding in beplantingen: schoffelen en of wieden beplanting. Schoffelen heeft echter een paar flinke nadelen. Tijdens het schoffelen wordt de grond ongeveer 2 centimeter losgewerkt. Nogal wat vaste planten - maar ook heesters - wortelen ondiep. Het wortelgestel van deze planten kan met schoffelen redelijk wat schade oplopen. Ook sierplanten die ondergronds wortelen zoals Pachysandra, Epimedium (Elfenbloem) en Hedera (Klimop) raken met schoffelen beschadigd. Daarnaast zullen wortelonkruiden in verhevigde mate terugkomen als er geschoffeld wordt. Neem het lastige kweekgras of kattestaart. Dit gras vermeerdert zich - naast het gebruikelijke zaad - ook met ondergrondse uitlopers, de zogenoemde rhizomen (wortelstokken). Met schoffelen worden deze rhizomen in stukjes gehakt. Elk stukje rhizoom groeit later weer uit tot een plant. Schoffelen werkt dus bij wortelonkruiden averechts. Ook onkruiden met een lange penwortel komen na schoffelen gewoon weer terug. Bestrijden met een onkruidbestrijdingsmiddel is dan de enige remedie. Schoffelen werkt wel goed tegen zaadonkruiden. Deze planten kunnen na het kiemen met de schoffel eenvoudig uit de grond worden gewerkt. Schoffel wel met warm weer. De onkruiden verdrogen dan meteen. Schoffelt u net vóór een regenbui dan zal een gedeelte van de wortel zich weer aan de grond hechten, waardoor het onkruid verder groeit. Let tijdens het schoffelen wel op dat u de wortels van de sierplanten niet raakt. Om te voorkomen dat losgeschoffeld materiaal toch weer aangroeit kunt u dit het beste verzamelen en op de composthoop gooien. De beste oplossing om onkruid uit de tuin te verwijderen, is echter wieden. Met wieden worden de plantjes met wortel en al verwijderd. Meest gebruikelijk is handmatig wieden. Wieden kost even wat tijd, maar u zult merken dat uw tuin langer schoon blijft en dat u tot vijftig procent minder vaak het onkruid hoeft te verwijderen in vergelijking met schoffelen. D

01.02.07	1	are	***Maaien gazon*** Maaien gazons met kooi- of cirkelmaaier. Frequentie is afhankelijk van gewenste beeld en de groei van het gazon. Minimaal wekelijks maaien: 25 tot 30 keer per jaar voor hoogste kwaliteit. Wij adviseren een maaihoogte van ca. 3 tot 4 cm¹ aan te houden. Maait u korter dan geeft dit kans op verbranding bij droogte en zon en is kans op mosvorming het grootst (zeker in combinatie met schaduwrijke en vochtige omstandigheden). Deze 3 tot 4 cm¹ geven toch een strak maaibeeld. Zorg altijd voor scherpe messen. Of het maaisel wordt afgevoerd of blijft liggen is mede afhankelijk van het bemestingssysteem en maaifrequentie waarvoor gekozen wordt. Is de interval tussen de maaibeurten groter dan één week dan adviseren wij u het maaisel af te voeren. De biomassa wordt zo groot dat gras niet snel genoeg composteert en het gazon dreigt te verstikken. Voor het maaien van het gazon heeft u de keuze uit twee soorten maaimachines: een kooimaaier en een cirkelmaaier. Aan beide typen maaimachines kleven zowel voor- en nadelen: **Kooimaaier:** *voordelen:* - mooi, strak maaibeeld, en - gras wordt door geknipt door een ronddraaiende messenkooi en een vast ondermes. *nadelen:* - vele malen duurder in aanschaf dan een cirkelmaaier, - afstelling en onderhoud vereist "fingerspitzengefühl", - met het afmaaien van stengels van bloeiwijzen (met name in mei en juni) heeft een kooimaaier veel moeite. **Cirkelmaaier:** *voordelen:* - ook stugger gras wordt gemaaid - goedkoper in aanschaf dan kooimaaier - afstelling en onderhoud mes is eenvoudig *nadelen:* - gras wordt afgeslagen i.p.v. gesneden - minder strak maaibeeld

01.02.08	1	are	***Onkruidbestrijding gazon*** Onkruidbestrijding in gazons kan noodzakelijk zijn als de ongewenste kruiden als probleem worden gezien. Te denken valt hier aan de Paardenbloem, Klaver, Weegbree, etc. Alleen toegelaten bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.
01.02.09	1	are	***Bemesten gazons*** Gedurende het groeiseizoen, omstreeks juni, is het raadzaam de plantvakken te bemesten met een organische, samengestelde meststof. Belangrijke voedingstoffen voor een gazon zijn: - stikstof (N) bevorderd de diepgroene kleur en een krachtige groei van het gras, - fosfor (P) heeft een gunstige invloed op de groei van de wortels, - kalium (K) verstevigt de celwanden ('afharding van het gazon) en verhoogt het weerstandsvermogen tegen weersinvloeden en tegen ziekten, en - magnesium (MgO) is nodig voor de vorming van bladkleur en bevordert de opname van fosfaat. Op de mestverpakking is normaal altijd aangegeven in welke hoeveelheden de meststoffen aanwezig zijn. Ook wordt hier op aangegeven hoeveel mest je nodig hebt per vierkante meter. Verpakkingen met de opdruk '20-5-8 bevatten 20% stikstof 5% fosfor en 8% kalium. De overig 67% bestaat uit vulmateriaal dat de verdeling op je gazon vergemakkelijkt. Van een bemesting die toegediend wordt in het voorjaar dient het gehalte stikstof hoog te zijn en het gehalte kali laag. Het raadzaam het gazon te bemesten bij droge, bewolkte weersomstandigheden net voor een regenbui. De bemesting valt dan mooi op de grond en blijft niet aan het gras plakken. De toepassing van een organische, langzaamwerkende meststof voorkomt dat het gazon verbrandt en meststoffen uitspoelen naar het grondwater.

01.02.10 1 are

Bemesten plantvakken

Gedurende het groeiseizoen, omstreeks juni, is het raadzaam de plantvakken te bemesten met een biologisch-organische, samengestelde meststof.

Belangrijke voedingstoffen voor alle planten zijn:
- stikstof (N) bevorderd de diepgroene kleur van de bladeren en een krachtige groei van de plant,
- fosfor (P) heeft een gunstige invloed op de groei van de wortels,
- kalium (K) verstevigt de celwanden ('afharding van het blad) en verhoogt de weerstandsvermogen tegen weersinvloeden en tegen ziekten, en
- magnesium (MgO) is nodig voor de vorming van bladkleur en bevordert de opname van forfaat.

Op de mestverpakking is normaal altijd aangegeven in welke hoeveelheden de meststoffen aanwezig zijn. Ook wordt hier op aangegeven hoeveel mest je nodig hebt per vierkante meter. Verpakkingen met de opdruk '20-5-8 bevatten 20% stikstof 5% fosfor en 8% kalium De overig 67% bestaat uit vulmateriaal dat de verdeling tussen de beplanting vergemakkelijkt.
Van een bemesting die toegediend wordt in het voorjaar dient het gehalte stikstof hoog te zijn en het gehalte kali laag. Het is raadzaam de beplanting te bemesten bij droge, bewolkte weersomstandigheden net voor een regenbui.
De bemesting valt dan mooi op de grond en blijft niet aan het blad plakken. Gebruik bij voorkeur een biologisch-organische, langzaamwerkende meststof ter voorkoming van verbranding van plantenloof en uitspoeling van meststoffen naar het grondwater.
Met name de Ecostyle producten bevorderen de opname van voedingsstoffen doordat mycorrhiza's aan de meststoffen zijn toegevoegd. Door de toepassing van mycorrhiza's verbetert de opname-capaciteit van planten.

01.02.11 1 m¹

Steken graskanten

Om een strakke kant aan de gazons te krijgen en te voorkomen dat het gras de plantenborders ingroeit, kunnen deze het best een aantal keren per jaar gestoken worden met een graskantensteker of schop. Een rechte kant kan m.b.v. een lijn gestoken worden Een alternatief is overhangend gras met behulp van een bosmaaier/gazontrimmer af te maaien.

01.02.12	1	st.	***Planten perkplanten*** Na de IJsheiligen (half mei) kunnen de zomerplanten geplant worden. Van te voren de grond goed losmaken en bemesten. Over het algemeen worden de zomerplanten in oktober vervangen door de winterbloeiers violen, winterheide of iets dergelijks. Ook een combinatie met bloembollen kan voor een leuk effect zorgen in het vroege voorjaar.
01.02.13	1	are	***Onkruidbestrijding (half-)verharding*** Onkruidbestrijding in verhardingen kan op verschillende manieren: - mechanisch: handmatig plukken, met de schoffel, borstelen (staalborstel) of afmaaien, - thermisch: d.m.v. infra-rood branders of stoom, en - chemisch: deze methode is veruit het eenvoudigst maar ook het gevaarlijkst i.v.m. het milieu. Gebruik nooit meer dan voorgeschreven is op de verpakking, de vermelde dosering helpt meer als voldoende. Uitspoeling van bestrijdingsmiddelen in het milieu is een risico voor de drinkwatervoorziening in Nederland. Professionals dienen een spuitlicentie te hebben om dit werk veilig en verantwoord te mogen doen. Laat u adviseren door een deskundige op dit gebied!
01.02.14	1	are	***Gewasbescherming beplantingen*** Beplantingen kunnen aangetast worden door allerlei ziekten en plagen van luis tot rups en van schimmel tot aaltje. De meeste planten hebben wel iets onder de leden maar slechts bij weinigen geeft dit aanleiding om in te grijpen. Gevoelige plantensoorten zijn de Roos (Rosa), Ridderspoor (Delphinium), Eik (Querus), Linde (Tilia), Appelboom (Malus), etc. Schimmels dienen preventief behandeld te worden andere aantastingen vooral curatief (eerst waarnemen, vervolgens pas actie ondernemen). Informeer bij een deskundige over de aantasting en de juiste behandelmethode.

01.03			**NAJAARSBEURTEN (november/december)**
01.03.01	1	are	***Cultivateren beplantingsvakken*** Het lostrekken van dichtgeslagen grond m.b.v. een handcultivator. Het grondoppervlak blijft redelijk ruw achter. De grond verslempt (dichtslaan) daardoor niet in de winter c.q. natte perioden.
01.03.02	1	are	***Bladruimen gazons, verharding & beplantingen*** Bladruimen op verhardingen ter voorkoming van val- en slipgevaar. Bladruimen op gazons om te voorkomen dat gras te lang te weinig licht krijgt en daardoor geel gaat verkleuren c.q. schimmels in het gazon tegen te gaan. Bladruimen in beplanting is vanuit natuurlijk oogpunt niet direct noodzakelijk. Een laagje blad biedt bescherming tegen strenge vorst en vanuit het composterende laagje sijpelt voeding in de bodem. Uit esthetisch oogpunt wordt het blad in de borders toch vaak weggehaald.
01.03.03	1	are	***Inboet beplanting*** Inboet beplanting. Opnemen inboet in de maand augustus/september. In november/december aanbrengen vervangende beplanting. Indien noodzakelijk grond gelijk bemesten met molmmest.
01.03.04	1	are	***Najaarsbeurt beplanting*** - snoei heesterbeplanting, - terugknippen vaste planten en rozen, en - verwijderen blad- en waaivuil.

03. ONDERHOUD KUNSTGRAS

03.01	1	m²	***Jaarlijks onderhoud kunstgras*** Het jaarlijks onderhoud aan de kunstgrasmat is minimaal is ook vooral bedoeld ter controle op het juist functioneren van de grasmat (i.v.m. garantie). De mat wordt opgeborsteld met behulp van een borstelmachine waarbij het van belang is dat het zand weer gelijkelijk wordt verdeeld en ongerechtigheden als blad, takjes, aarde etc, worden verwijderd. Indien noodzakelijk wordt de toplaag voorzien van een nieuw laagje bruin 'infill'-zand.

04. ONDERHOUD KRUIDENVEGETATIE (HEEM)

04.01	1	are	***Monitoring projekt*** De ontwikkeling van de vegetatie zal in het groeiseizoen met enige regelmaat worden bekeken en beoordeelt (monitoring, uitgangspunt: 6 keer gedurende groeiseizoen). Indien klein ingrepen noodzakelijk zijn, zullen deze gelijktijdig worden uitgevoerd. Hierbij valt de denken het toppen (verwijderen bloemen) van ongewenste ruigtekruiden, pleksgewijs ongewenste kruiden chemisch bestrijden etc. Deze sturing van de vegetatie is noodzakelijk om het gewenste eindbeeld, een stabiele bloemrijke vegetatie, te verwezenlijken. Per keer wordt een monitoringsverslag geschreven (omschrijving uitgevoerde werkzaamheden, inventarisatie vegetatie, inschatten ontwikkeling van de vegetatie). In deze (laatste) monitoring wordt ook bekeken wanneer het maaien zal worden uitgevoerd.Aan het eind van het groeiseizoen zullen al deze monitoringsverslagen worden gebruikt voor het opstellen van een eindrapport voor dat groeiseizoen. Hierin wordt verwoordt de ontwikkeling van de vegetatie, de bedreigingen/kansen in de toekomst, evt. afwijkingen t.a.v. de garantie, etc. Dit rapport wordt u toegezonden. Indien het rapport er aanleiding toe geeft, zal contact worden opgenomen om een en ander te evalueren.
04.02	1	are	***Maaien kruidenvegetatie*** Het maaien van het terrein met de HEEM-vegetatie. Het maaiwerk zal zo laat mogelijk worden uitgevoerd, een en ander te bepalen tijdens het monitoren van het projekt. Het maaien zal worden uitgevoerd met een schotelmaaier opdat het gewas (= zaden) en de aanwezige fauna niet onnodig worden gekneusd. Het maaisel blijft liggen om te drogen. Evt. randen en obstakel zullen met een bosmaaier worden bijgemaaid.

04.03	1	are	***Schudden & wiersen*** Het maaisel wordt geheel handmatig of met behulp van een harkschudder en trekker gewierst en geschud. Hierdoor wordt het drogen van het maaisel bevordert en daarmee het loslaten van het aanwezige zaad uit de bloemhoofdjes. Dit uitzaaien is noodzakelijk voor het op natuurlijke wijze in stand houden van de vegetatie. Door het wiersen wordt het maaisel al gelijk op een 'rug' gelegd waardoor een opraapwagen het maaisel nadien kan oprapen en afvoeren.
04.04	1	are	***Oprapen & lossen*** Het maaisel wordt handmatig of middels een opraapwagen met trekker opgeraapt. en afgevoerd naar de stort.

05. ONDERHOUD BEREGENING

05.01	1	keer	***Voorjaarsbeurt beregening*** Voorjaarsbeurt (opstarten beregeningssysteem), april/mei: - inschakelen en controle sproeiprogramma, - leveren en aanbrengen batterij t.b.v. computer, - sproeimondjes en filters controleren op vervuiling en indien nodig reinigen, en - proefdraaien installatie en visueel controleren op lekkages.
05.02	1	keer	***Seizoenbeurt beregening*** Tussentijdse controle beregeningsinstallatie: - inschakelen en controle sproeiprogramma, - sproeimondjes en filters controleren op vervuiling en indien nodig reinigen, - bereik sproeiers controleren.
05.03	1	keer	***Najaarsbeurt beregening*** Najaarsbeurt ('winter-klaar-maken' beregeningssyteem), oktober/november: - computerprogramma blokkeren, - alle leidingen en sproeiers ontdoen van water, en - aanzuig-/pers-/toevoerleiding van de pomp ontdoen van water.

06. ONDERHOUD DAKTUINEN

06.01	1	keer	***Technisch onderhoud m.b.t. daktuinen*** Uitvoering van de onderstaande werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van technisch onderhoud bij zowel intensieve als extensieve dakbegroeiingen: - jaarlijks de inspectiekoker aan binnenzijde reinigen en indien noodzakelijk plantenwortels verwijderen, - bevloeiingsautomaat in de herfst voor aanvang van de vorstperiode afsluiten en de toevoer eventueel met luchtdruk leegmaken. Na de vorstperiode in het voorjaar weer in bedrijf stellen en op werking controleren, schoonmaken en zonodig opnieuw afstellen, en - waterhoogteregelaar in het voorjaar instellen op maximale stuwhoogte. Rolringen van vuil en kalk ontdoen.
06.02	1	m²	***Begeleiden groei extensieve dakbegroeiing*** Begeleiding van de groei van de extensieve beplantingen. De frequentie bedraagt twee tot vier onderhoudsbeurten per jaar: - vuil en onkruid verwijderen of bestrijden, - kale plekken inzaaien/inboeten met de vereiste plantsoort(-en), - controle op ongedierte b.v. emelten, taxuskever of engerlingen. - bestrijding van ongedierte in overleg. - vrijgekomen materialen verzamelen en afvoeren.
06.03	1	m²	***Leveren & aanbrengen bemesting*** Het leveren en aanbrengen van een lang-werkende meststof voor extensieve beplantingen. Indien noodzakelijk wordt de extensieve dakbegroeiiing gecontroleerd op de pH-waarde. Indien de pH-waarde sterk afwijkt zal een kalkgift plaatsvinden.

07. ONDERHOUD ZWEMVIJVERS

07.01 1 keer ***Opstarten zwemvijver (voorjaar)***
Omstreeks april/mei wordt de zwemvijver weer gebruiksklaar gemaakt. Hiervoor wordt:
- de pomp weer in gebruikgesteld en getest,
- de tijdschakelaar weer ingesteld en evt. de tijden aangepast,
- de bodem schoonmaken,
- de waterplanten van voedingsstoffen voorzien, en
- de zakken aan de fijnfilter met absorbtiemateriaal en bacterieën vervangen.

07.02 1 keer ***seizoenonderhoud zwemvijver***
Onderhoud zwemvijver gedurende het seizoen:
- controle op algen en eventueel verwijderen hiervan,
- verwijderen blad en afgestorven plantenresten,
- verwijderen slib op bodem naar gelang behoefte.

07.03 1 keer ***Winterklaar maken zwemvijver (najaar)***
Omstreeks oktober/november wordt de zwemvijver weer winterklaar gemaakt. Hiervoor wordt:
- de pomp en leidingen afgeblazen en vorstvrij gemaakt,
- de computer buiten gebruik gesteld,
- de bodem schoon gemaakt,
- een net over de zwemvijver gelegd om inwaaien van blad te voorkomen, en
- de waterplanten afgeknipt.